

XVI TAVALINE PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine 1Mo 18:1-10a)

Lugemine esimesest Moosese raamatust:

Sel ajal ilmutas Issand ennast Aabrahamile Mamre tammikus, kui ta istus telgi ukse ees kõige palavamal päevaajal. Ta tõstis oma silmad üles ja vaatas, ja ennäe, kolm meest seisis ta ees. Ja nähes neid, tõttas ta telgi ukse juurest neile vastu ja kummardas maani ning ütles: “Issand, kui ma sinu silmis armu leian, siis ära mine oma sulasest mööda! Toodagu nüüd pisut vett, peske jalgu ja nõjatuge puu alla! Ma toon palukese leiba, kinnitage südant, enne kui edasi lähete, kui juba kord olete oma sulase kaudu käimas!” Ja nemad vastasid: “Tee nõnda, nagu sa oled rääkinud!” Ja Aabraham tõttas telki Saara juurde ning ütles: “Võta ruttu kolm mõõtu nisujahu, sõtku ja tee kooke!” Ja Aabraham jooksis karja juurde, võttis ühe noore ja ilusa vasika, andis poisi kätte ja see tõttas seda valmistama. Ja ta tõi võid, piima ja vasika, mis oli valmistatud, ja pani nende ette; ta ise seisis nende juures puu all, kui nad sõid. Siis nad küsisid temalt: “Kus su naine Saara on?” Ja ta vastas: “Seal telgis.” Siis üks neist ütles: “Ma tulen sinu juurde kindlasti tagasi aasta pärast samal ajal, ja vaata, su naisel Saaral saab olema poeg!” See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 15:2-3 4.5. R:15)

R: Issand, kes tohib olla külaline su telgis.

See, kes elab laitmatult ja on õiglane,
räägib tõtt oma südamest;
kes ei peksa keelt ega tee teisele kurja
ega laima oma ligimest.
R:

Kelle silmis on nurjatud põlgust väärt,
kuid au sees need, kes kardavad Issandat;
kes annab vande enda kahjuks,
aga oma vannet ei murra.
R:

Kes ei anna oma raha laenuks
selleks, et kasu saada,

ega võta süütu vastu altkäemaksu.

Kes nii teeb, ei kõigu iialgi!

R:

(Teine lugemine Kl 1:24-28)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast koloslastele:

Vennad, ma olen rõõmus oma kannatuste üle, mida ma teie hüvanguks olen talunud. Kristuse ihu – see on kiriku – pärast täidan ma oma maises elus tema kannatuste mõõdu, sest ma teenin kirikut selle ameti kaudu, mille Jumal on minu kätte usaldanud. Selles ametis viin ma Jumala Sõna teie juures täide, kui ma kuulutan teile sellest saladusest, mis oli varjul muistsete aegade põlvkondade eest, nüüd on aga pühadele ilmutatud. Sest Jumal tahtis neile näidata, kui rikkalikuks ja ülevaks on see saladus rahvaste seas saanud – Kristus on teie seas, temas on lootus ja kirkus ning teda me kuulutamegi, et manitseda iga inimest ja õpetada talle kõike tarkust, et kõiki koos Kristusega täiuslikkusele juhtida.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 1:14.12)

Halleluuja. Sõna on lihaks saanud ja elanud meie keskel.

Kõigile, kes teda vastu võtsid, andis ta väe saada Jumala lasteks. Halleluuja.

(Evangeelium Lk 10:38-42)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Sel ajal tuli Jeesus ühte külasse. Ja üks naine, nimega Marta, võttis ta oma majas vastu. Martal oli õde, nimega Maarja, ja temagi istus Issanda jalgade ees ning kuulas tema kõnet. Aga Martal oli tegemist mitmesuguste talitamisestega. Siis tuli ta Jeesuse juurde ja ütles: “Kas sa ei hooli sellest, et minu õde laseb mul üksinda tööd teha – ütle talle ometi, et ta mind aitaks.”

Issand vastas talle: "Marta, Marta, sa muretsed ja teed endale tüli paljude asjadega, kuid vaja on vähe, õieti vaid üht. Ja Maarja on parema osa valinud, ning seda ei võeta temalt ära."

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, ajakirjanduses on juba kahekümnenda sajandi algusest tuntud põhimõte: sellest, et koer hammustas inimest, ei saa korralikku kõmu-uudist – küll aga sellest, kui inimene hammustas koera. Seega tuleb olukorda, kus koer hammustas inimest, esitada nii, et hammustada tahtis hoopis inimene, aga koer, näe, jõudis ette...

Kui me loeme uudiseid, siis peame alati mõtlema ka sellele, mis tuleb välja ridade vahelt, ning miks just sellest sündmusest just niimoodi meile teada antakse. Meenutada tuleb seejuures teistki lentsõna, et putru keedetakse kuumemalt kui seda süüakse. Muidu võib juhtuda, et kui veerandi võrra uskusime, siis saime juba poole võrra petta.

Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, noore preestrina sattus mulle kätte üks vana poolakeelne näidisjutluse raamat, mis pärines XIX sajandist. Üks neist kolletunud paberilt loetud lugudest on mulle meelde jäänud, ja see kõlas nii:

Kord kutsus piiskop enda juurde kolm töolist, kes olid kiriku katuse ära parandanud, et neile palk välja maksta. Piiskop seletas, et igaüks neist on oma tööga ühe kuldraha välja teeninud, aga see on nüüd nende valida, kas nad võtavad töötasuks vastu kuldraha, või selle asemel ühe usulise sisuga raamatu. Esimene tööline ütles: “Mina võtan raha, siis saan ma oma perele selle eest talveks küttepuud muretseda.” Teinegi oli rõõmus, sest tema saab nüüd oma lastele uued saapad osta. Kolmas tööline aga ütles: “Mul on vana voodihaige ema – ma võtan raamatu, siis saan seda talle pikkadel öhtutundidel ette lugeda.” Kui kolmas tööline raamatu kätte sai, leidis ta selle vahelt kolm kuldraha, mis piiskop oli sinna peitnud...

Mida küll taheti meile sellega öelda? Loo moraal võis olla mõeldud nii, et kui inimene otsustab usu kasuks, siis on ka tema maine kasu lõpuks palju suurem. Võib isegi oletada, et pahaaimamatult on edasi antud üks tõestisündinud lugu. Õpetlik on see lugu tõepoolest, kuid ridade vahelt tuleb välja hoopis teistsugune õpetlikkus kui esmapilgul paistis: nimelt, siis kui me oskame küsida, kas sel kolmandal töölisel olid küttepuud talveks juba varutud, ja kas tema laste saapad olid veel küllalt head ja sobivas suuruses? Või läks ta, lihtne inimene, kõrge piiskopihärraga silmitsi seistes lihtsalt ähmi täis ega suutnud üldse mõelda reaalse vajaduste peale? Kõrvaliseks jääb antud loos seegi, et raamat oli usulise sisuga, sest see võeti töötasuna vastu kavatsusega vana haige ema aega viita. Lõpuks aga tuleb nentida, et piiskop, kes raske tööga elatist teenivate inimestega vagatsevad mängis, ei jäta samuti just eriti head muljet.

Niisiis selgub, et sellel lool on märgatav topeltmoraal – lahtiseks jääb ainult küsimus, kas oli minu

jutlusteraamatu kirjutaja lihtsalt naiivne ega saanud aru, mida ta tegelikult kirjutas? Või just ümberpöörduvalt: ta esitas selle loo nimme vastuolulisena, et ärgitada lugejaid-kuulajaid ise mõtlema, õgvendama ise sirgeks õppeotstarbel kõveraks keeratud moraalmõõdupuud, ning alles siis juhinduma sellest oma reaalses igapäevaelus.

Armsad õed ja vennad, kui Jeesus oleks Marta kaebuse peale ühmanud: “Maarja, mine oma õele appi!”, siis võib kahelda, kas see oleks pälvinud kohalolijate tähelepanu ja kas me võiksimme sellest täna evangeeliumist lugeda. Mis aga tegelikult juhtus, mis motiividel keegi tegutses, selles me selgust ei saagi. Ootamatu olukord sunnib inimest reageerima otsekohe, ning alles tagantjärele tarkusega võis Marta mõista, et tegelikult oleks ta ise pidanud pöörduma otse Maarja poole ja teda appi kutsuma, mitte väljendama oma nõrdimust nii, et see jäi kõlama etteheiteks pigem Jeesusele kui Maarjale. Samuti ei saanud Jeesus kui õpetaja juba oma autoriteedi säilitamise pärast öelda: “Oh jah, anna andeks, ma tõesti pannud tähele, et Maarja istub siin ega soovi sind üldse aidata...” Viimaks ei saa me ju sedagi päris kindlalt teada, kas Maarja istus Jeesuse jalgade ees huvist tema sõnade vastu, kas tegi ta seda lihtsalt laiskusest, või siis hoopis üleväsimusest; kas Jeesus pidas tähtsamaks Martale õppetundi anda või aitas ta Maarja delikaatselt hädast välja.

Inimese elu siin maa peal on mitmetahuline, ja niisugusena peame me ka õppima seda nägema; me peame pöörama tähelepanu detailidele ja asjaoludele ning mõistma, millal tuleb istuda Jeesuse jalgade ees ja kuulata, millal tuleb teha tööd, millal ja kellele teha etteheiteid, mida öelda, mida ütlemata jätta. Aamen.